

[Axel Dam.]

kan gøre med sine Produkter, takket være Understøttelsestolden, som Folk i Almindelighed heller ikke ved af, at de betaler.

De tror, at de kun betaler for et Par Støvler eller for en Cigar, naar de erlægger den Pris, den handlende har forlangt, og selv om de faar at vide, at der er Told paa Varen, saa regner de i hvert Fald kun med Toldens Beløb, der ofte kun er den mindste Del af den Prisfordyrelse, som Varen paa Grund af Tolden belastes med. Hertil kommer nemlig Handelsavancen paa Tolden gennem alle Handelens Stadier fra Importørerne gennem Mellemandlerne til Detailhandlerne, der alle skal have Avance og Renter af den udlagte Told. Og hermed er endda ikke Prisfordyrelsens Konto opgjort. Besvær og Tidsspilde med Toldklarering, der jo er meget omstændelig og Kontorius-befængt, maa Vareprisen ogsaa belastes med. Og sidst, men ikke mindst maa tages i Betragtning, at hele Prisniveauet ogsaa for de ikke toldpligtige Varers Vedkommende og for Lønningerne, der jo maa lempes efter Prisniveauet, forrykkes paa Grund af alle disse uproduktive Besværligheder, hvormed Lovgivningen hemmer og fordyrer Omsætningen.

Nu kunde man jo nok ræsonnere som saa: Det gør jo ikke noget med disse Omsvøb, naar alle Priser forhøjes, altsaa ogsaa Lønningerne, saa deres Købeevne følger Skridt med de opskruede Varepriser. Ja, hvis Skatten virkelig gik ligeligt ud over os alle, vilde det kun være taabeligt Spild af Arbejde og Omsvøb, der vel forringede den almindelige, fælles Velstand, fordi saa mange Funktionærer er beskæftigede med at fordyre Produktionen og Omsætningen i Stedet for at forøge den. Men vi stilles jo netop ikke alle lige ved Skatteskruens Omdrejninger. Det er bl. a. derfor, vi har en Landbrugskrise, der truer med at bringe Landbrugerne til at miste ikke blot deres Ejendomme, men ogsaa deres Forstand.

Hvis Landbrugerne havde lige saa god Forstand paa Socialøkonomi som paa at lave Smør, vilde de nemlig ikke i Uforstand rette deres Vrede mod den Skat, der hviler paa deres Jord, men imod alle de Skatter, som de maa betale af deres Arbejdsløn, fordi de ikke — som andre Erhverv — kan overvælte dem paa deres Varepriser. Jordens Værdi skal nemlig under alle Forhold forrentes af Jordbrugerne, inden der bliver Tale om nogen Arbejdsløn til ham; men denne Forrentning tages af den Sum, der tilsammen udgøres af Renten af Ejendommens Købesum og Renten, der svarer til

den kapitaliserede Grundskat. Jo større Grundskat, des mindre Købesum — og omvendt. Erhvervslevet som saadant, altsaa Jordbruget, vinder altsaa intet som helst ved, at privat Kapital — selv om det er Brugerens egen — indtager Ejendomsskatternes Plads. Det er ikke en Gang sikkert, at det for den øjeblikkelige Indehaver vil være en livsvarig Fordel at faa foræret en Prioritet i sin egen Jord ved Ophævelse af Skatter paa den. Det kommer nemlig an paa, hvor haardt han bliver ramt af de Skatter paa Indtægt og Forbrug, der sættes i Stedet. Hans Eftermand paa Ejendommen kommer Gaven i hvert Fald ikke til gode, da han jo foruden at forrente denne Gave tillige skal bære de Skatter, der sættes i Stedet.

Det, der først og fremmest trænges til, er Oplysning om Skattetrykkets virkelige Størrelse, som de fleste Mennesker er alt for kortsynede til at faa Øjet op for. En Chauffør, der indlod sig paa at forsvare Skattesystemet ud fra den Misforstaaelse, at det var de rige, der betalte Skatterne, mente f. Eks., at han personlig næsten ingen Skat betalte. Men efter at have besvaret nogle Spørgsmaal om sit Forbrug af Cigaretter og visse andre Varer blev han forfærdet ved at erfare, hvad Skatten alene paa disse Varer løb op til for hans personlige Vedkommende.

Denne Chauffør er et typisk Eksempel paa den uvidende danske Skatteborger. Lad Folk faa at vide med nøgne Tal, at de arbejder langt flere Hverdage for Staten — nemlig hver 4de Dag —, end Bønderne i deres Fornedrelsestid maatte trække for Herremanden, saa vil Folket vel en Gang rejse sig mod de virkelige Skattefogder: Politikerne i alle de store Partier.

Naar Folk blot faar at vide, at Retsforbundet paa alle væsentlige Punkter vil netop det stik modsatte af den Udvikling, som disse Partier har ført os ind i, saa kan man ikke være i Tvivl om, at det er noget godt og rigtigt, vi vil.

Statsministeren (Stawning): Jeg skal ikke fordybe mig i den sidste ærede Ordførers Betragtninger. Det vil af flere Grunde være yderst vanskeligt, hvis man da skulde følge med i det, den ærede Ordfører udtalte. Jeg hørte, at den ærede Ordfører betegnede sig selv og sit Parti som naivt, og det er jo muligt, han har Ret. Jeg opfattede ogsaa, at det ærede Medlem i hvert Fald er meget glad for sig selv. Jeg skal afholde mig fra at kritisere de Ideer, som han mente vilde blive kritiseret. Men jeg kunde ærlig talt